

vegét), ez a mondat jelölheti ki az utolsó történetek tétjét: „Bizonyára így van a világ isteni rendben, hogy aki ésszel kevésbé tudja vágyai határát, a külső dolgok kívánásában is mérsékeltebb, s ha szegény is, sors által üldözött, akár boldog is lehet.” Ha csak a boldogság pillanatában le nem csap rá a halál.

De: meghalni nem.

Két hosszabb elbeszélést szeretnék itt néven nevezni. Az egyik a *Meghalni nem*. A munkájától megfosztott, pereméletet élő, utolsó pillanataig mégis mindent

megpróbáló, dacos, mert el nem felejteni, hogy „ember vagyok” története. Kifulladásra túli hadakozás, amit olvasni is már csak fojtott hangulatban lehet.

A *Lassú teher*ről pedig csupán annyit: itt szorul el végzetesen az ember torka. A *Lassú teher*, ahogy Tar Sándor egész könyve, *bakancsos rúgás az arcba*.

Bombitz Attila

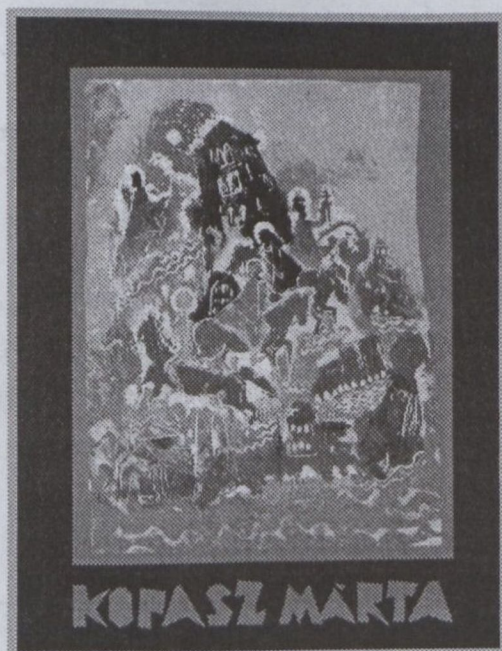
Egy szegedi polgár-festő: Kopasz Márta

A társadalmi változások, amelyek 1989 után következtek be, újra felszínre hoztak olyan értékeket, amelyek elfelejtődni látszottak. A polgári életmód, viselkedéskultúra megint megbecsültté kezd válni. Ebből a szempontból tekintve örülhet Szeged, a szegedi művész- és művészetkedvelő világ, hogy olyan értékkel rendelkezik, mint Kopasz Márta művészete. Ez a festői és grafikai világ azonban nem csupán Sze-

gednek jelent különleges előnyt, hanem egyre inkább fel kell hogy figyeljen rá a hazai műkritika is, hiszen Kopasz Márta művészete – az eddigi méltatásokon is túlmenően – jelentősen gazdagítja az egész magyar képzőművészeti életet.

Ezt bizonyítja az a Laczó Katalin gondos munkájával elkészült és a művésznő 86. életévében nemrég megjelentetett, Szeged város és Csongrád megye több intézménye, cége által szponzorált gyönyörű kivitellű kötet is, amely bemutatja a művésznő hosszú életpályájának főbb állomásait és korszakait.

Mi, akik csak az utóbbi években, évtizedekben figyeltünk föl Kopasz Márta munkásságára, úgy tartjuk őt számon, mint grafikusművészt. Ez igaz is, hiszen a több mint harminc grafikát tartalmazó kötet egyértelműen bizonyítja, hogy igen jelentős grafikai életműről van szó. A Múzsák-sorozat darabjait sokan ismerik itthon és külföldön egyaránt. Egyre job-

Szeged, 1998
168 oldal

ban tudatosítani kellene a hazai közvéleményben, hogy Szeged igen gazdag grafikai alkotásokban, sok jelentős grafikus dolgozott és dolgozik itt. Nem szabad említés nélkül hagyni, ha szegedi grafikusról van szó, Buday György nevét, vagy a napokban szintén életmű-kötettel jelentkező, szegedi gyökerű Kass Jánost, vagy azt a Szuromi Pál által néhány éve kezdeményezett grafikai alkotótábort, amelyet kiegészít a Szekeres Ferenc által indított reklámgrafikai alkotócsoport tevékenysége. Kopasz Márta csipkés grafikai egy polgári szemléletű grafikusművész mindenki mástól elütő, egyéni és könnyen felismerhető stílust képviselő alkotásai.

A kötet igazi újdonsága viszont abban áll, hogy elénk állítja azt a *sokoldalú művésznőt*, aki már 1937-ben a szegedi egyetem rajzkésztségi lektora, majd a Főiskola Vinkler László vezette Rajz és Művészet-történeti Tanszék adjunktusa volt. Rajzpedagógusi tevékenységét nemcsak ezekben az intézményekben, hanem a tanácsért hozzá forduló pártfogásolása révén is kifejtette. Közben rendszeresen voltak önálló tárlatai és bemutatta alkotásait nemzetközi kisgrafikai, ex-libris kiállításokon is. Rajzkésztségét jól bizonyítják már a harmincas–negyvenes években ké-

szült akvarelljei és olajképei is, amelyek témája általában a szegedi és a Szeged környéki népelet eseményei: a gyékénypiac, a paprikások, a papucsosok, a tápéi parasztcsaládok élete stb. Ezen túl festett még sok csendéletet, tájképet, portrékat. Ez utóbbiak is azt érzékeltetik, Kopasz Márta a klasszikus polgári értékrend modern képviselője, aki a szépséget, az eleganciát mindennél többre becsüli. Személyisége átsugárzik képeire. Ez mutatkozik meg a szegedi Szabadtéri Játékok plakáttervein felbukkanó alakokon, az esküvői jelenetek ábrázolásán, a színpadi vagy színpadias beállítású alkotásain. Meglepő a Laczó Katalin által válogatott képanyag gazdag színvilága: előszeretettel használja a meleg színeket és azok kombinációit. Kopasz Márta nemcsak ábrázolja a várost (a Szent György szobrot, a Dómot, a Dömötör-tornyot, a városházát, az Egyetemet stb.), hanem ezekből – különösen munkássága második felében – szimbólumokat, jelképeket teremt és úgy rakja őket egymás mellé, hogy a szemlélő a VÁROS-t lássa meg benne, azt a várost, amely ott-hont ad polgárainak.

Szabó Tibor

MAGYAR A decemberi szám tartalmából:
NAPLÓ Válogatás